

Анастасія ГОРБАЧЕНКО,
викладач другої категорії КЗ «Нікопольський фаховий медичний коледж»
Дніпропетровської обласної ради»

Дистанційне навчання — ВИМОГА СЬОГОДЕННЯ

Розглядається дистанційна освіта як основа навчання студентів та школярів сьогодні, під час війни. Доведено, що вона є перспективним і актуальним напрямом розвитку освітніх систем, однією з вагомих складових реформування освіти не лише в Україні, а й у світі. Проте навчання таким способом має як плюси, так і мінуси.

Ключові слова: дистанційне навчання, Google Клас, Moodle, Google Диск, Microsoft Teams, освіта, інновації.

Anastasiia Horbachenko. Distance Learning Is a Requirement of Today.

The article examines distance education, the basis of education for students and schoolchildren today during the war. It has been proven that distance education is a promising and relevant direction in the development of educational systems, one of the important components of education reform not only in Ukraine, but also in the world. However, the system of education in this way has both advantages and disadvantages.

Keywords: distance learning, Google Class, Moodle, Google Drive, Microsoft Teams, education, innovation.

Постановка питання. Дистанційне навчання – це спосіб отримання освіти із використанням сучасних інформаційних технологій, що надає змогу навчатися на відстані, без відриву від роботи та виїзду за кордон. Потреба отримання освіти віддалено викликана введенням воєнного стану в Україні з 24 лютого 2022 року.

Виклад основного матеріалу. Дистанційне навчання набуває все більшої актуальності. Дотепер дистанційне навчання було камерною формою, зазвичай, для здобувачів освіти, які прагнули поглибити свої знання й уміння у певній галузі освіти. Але 2020 року через пандемію COVID-19, коли заняття у навчальних закладах було припинено, дистанційне навчання набуло широких масштабів і педагоги за період локдауну набули значного практичного досвіду.

Дистанційна форма навчання має ряд беззаперечних переваг. Зокрема, здобувач вищої освіти може навчатися у зручний для нього час, у звичному оточенні та у відносно автономному темпі. Проте система віддаленого навчання має і недоліки. По-перше, для успішної корекції навчання та адекватного оцінювання важливо мати безпосередній контакт зі здобувачем. Крім того, неможливо точно перевірити, чи саме та людина працює, виконує завдання, чи це робить хтось інший. Тому остаточний контроль якості знань усе ж таки проводиться на очній сесії, за можливості. Крім того, не у всіх населених пунктах є доступ до мережі «Інтернет». І найголовніше, при дистанційному навчанні

втрачається безпосередній контакт між викладачем та студентом [1, с. 39]. При тривалому віддаленому навчанні студент перестає правильно формулювати свої думки, висловлюватись та проводити обговорення. Разом з тим, така форма навчання потребує свідомого і мотивованого підходу до отримання освіти. Можливість навчатися у зручний час може перетворитися не на систематичне навчання, а на постійну прокрастинацію цього виду діяльності. Саме тому дистанційна форма потребує особливої самоорганізованості та вміння розрахувати свій час.

Виклики сучасного суспільства, зокрема воєнний стан в Україні, вносять свої корективи в систему дистанційної освіти. Вона стає більш затребуваною, зростає актуальність проблем, пов'язаних з організацією навчання різних вікових груп здобувачів освіти, з вибором інтернет-платформ для організації освітньої діяльності учнів, поєднанням традиційних методів навчання зі специфічними для дистанційної освіти. Методика проведення віддалених занять перебуває у процесі становлення, а принципи дистанційного навчання та його особливості стали серйозними викликами для системи освіти в цілому.

За умови дистанційного навчання активна роль викладача не зменшується, оскільки він має визначити рівень знань здобувача та прийняти рішення щодо коригування програми навчання, щоб домогтися найкращого засвоєння пройденого матеріалу. За потреби студент може отримати

консультативну допомогу викладача, спілкуючись з ним онлайн, безпосередньо використовуючи інтернет як засіб зв'язку (вебчат, вайбер, телеграм, скайп, зум). Для успішного проведення дистанційного навчання використовуються системи: *Google Класс, Moodle, Google Диск, Microsoft Teams*.

Досвід упровадження дистанційної форми навчання виявляє ще одну особливість: велике навантаження на зір у зв'язку з необхідністю тривалий час перебувати за комп'ютером. Тому, застосовуючи дистанційну форму навчання, потрібно урізноманітнювати її види.

Асинхронний режим – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої учасники взаємодіють між собою із затримкою в часі, застосовуючи при цьому інтерактивні освітні платформи, електронну пошту, форуми, соціальні мережі тощо [2, с. 1].

Синхронний режим – взаємодія між суб'єктами дистанційного навчання, під час якої учасники одночасно перебувають в електронному освітньому середовищі або спілкуються за допомогою засобів аудіо-, відеоконференції [2, с. 1].

Під час організації дистанційного навчання в закладах освіти доцільно поєднувати синхронний та асинхронний режими.

Найбільш поширеними є такі види дистанційних технологій:

- чат-заняття, які проводяться синхронно, коли всі учасники мають одночасний доступ до чату;
- вебзаняття, або дистанційні лекції, конференції, семінари, ділові ігри, лабораторні роботи, практикуми та інші форми навчальних занять, що проводяться за допомогою засобів телекомунікацій та інших можливостей інтернету;
- телеконференції, що проводяться на основі списків розсилання з використанням електронної пошти.

Також навчальні матеріали можна висилати електронною поштою.

Однак не всі знання можна отримати віддалено. Так, наприклад, одержати практичні навички самостійно, за відсутності прямого контакту студента і викладача, неможливо.

Одна з головних проблем запровадження інноваційних форм навчання – вибір оптимального співвідношення найкращих традицій наявної освітньої системи, сучасних педагогічних інновацій та інструментарію інформаційно-комунікаційних технологій. Як свідчить практика і деякі дослідження, тенденція чітко розвивається в напрямку змішаного навчання як процесу, котрий створює комфортне інформаційне освітнє середовище, системи комунікацій, що надають усі необхідні навчальні дані [3, с. 80].

Висновки. Дистанційна освіта в Україні знаходиться на початковому етапі розвитку, розглядається, здебільшого, як вимушений крок у бік подолання кризи, пов'язаної з війною. Отже, широкі можливості віддалених форм навчання на сьогодні використовуються в нас лише частково. У той же час, необхідність упровадження дистанційних технологій не викликає сумніву: необхідно не тільки впроваджувати технології, а й розробляти власні моделі дистанційного навчання та відповідно фінансувати їх.

Реформи в освіті мають не миттєвий характер, вони відбуваються постійно з урахуванням змін у соціально-економічних відносинах і потребах, що постійно змінюються [4, с. 98]. Саме ці причини створюють необхідне підґрунтя для вчених і педагогів-практиків на шляху формування ефективної системи дистанційного навчання в контексті сучасних освітніх реформ.

Отже, онлайн-освіта не лише розвивається, удосконалюється та охоплює різні групи населення. Організація якісного масового віддаленого навчання в умовах воєнного стану – складний і надважкий процес. Але копітка систематична робота щодо впровадження й удосконалення дистанційного навчання в освітній процес допоможе згодом досягти позитивних результатів.

Використані джерела

1. Клокар Н. Методологічні основи запровадження дистанційного навчання в системі підвищення кваліфікації. *Шлях освіти*. 2012. № 4 (46). С. 38–41.
2. Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти: затверджено наказом МОН від 8 вересня 2020 року № 1115. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0703-13#Text>
3. Биков В. Ю. Дистанційне навчання в країнах Європи та США і перспективи для України. *Інформаційне забезпечення навчально-виховного процесу: інноваційні засоби і технології* : кол. монографія / В. Ю. Биков, О. О. Гриценчук, Ю. О. Жук та ін. ; Акад. пед. наук України, Ін-т засобів навчання. Київ : Атіка, 2015. С. 77–140.
4. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні (затверджено Постановою МОН України 20 грудня 2000 р.). URL: https://vnu.edu.ua/downloads/other/konc_rov_dystan_osv.pdf
5. Hodges Ch., Moore S., Lockee B., Trust T., Bond A. The Difference Between Emergency Remote Teaching and Online Learning. 2020. URL: <https://er.educause.edu/articles/2020/3/the-difference-between-emergencyremote-teaching-and-online-learning>. <http://www.osvita.org.ua/distance/> <http://www.forest.lviv.ua/statti/distance.html>